

Vinduer, Døre og Lister.

Godt og billigt Arbejde.

Hugo Øster's Maskinsnedkeri,
Tlf. 216. Thorshavn. Tlf. 216.

Kvælstof, 0,21 Pund Fosforsyre
og 0,22 Pund Kali.

Staldgodning indeholder saaledes lidt mere Kvælstof og Fosforsyre, men til Gengæld er dens Indhold af Kali noget mindre.

Tangen forraadner hurtigere, naar man, efter at have samlet den paa Strandbredden, lægger den i Batterier paa to—tre Alens Bredde og Højde. Jo løsere den bliver lagt i saadanne Batterier, desto hurtigere raadner den. I Løbet af et Aarstid kan den køres ud paa Jorden og spredes. Den er da svundet ind til en Tredjedel af sit oprindelige Omfang.

B.

Lagtinget 1929.

Onsdag, den 28. Aug.

Undervisningsproget i Folkeskolen.

(2. Behandling).

Ordføreren (Kallsoy) refererede Udvalgets Stilling til denne Sag. Der var ikke opnaaet Enighed i Udvalget, som desaaarsag havde delt sig i et Flertal og et Mindretal. Flertallet repræsenteredes af de 2 Selvstyremænd sammen med Socialdemokraten, der havde Sæde i Udvalget, medens de 2 andre Udvalgsmedlemmer fra Sambandspartiet repræsenterede Mindretallet. Udvalget behandlede denne Sag meget indgaaende sidste Aar, og det er derfor naturligt, at Udvalget i Aar er kommet til samme Resultat som sidst. Flertallet finder yderligere Anledning til at betone Nødvendigheden af en Ordning, hvorefter Undervisningsproget i de færøske Folkeskoler er Færøsk og foreslaar, at der som nyt Stykke i § 7 sættes: »Undervisningsproget er Bornenes Talesprog, Færøsk. — Ved Undervisning i Færøsk og Dansk lægges der Vægt paa, at Bornene opnaar Færdighed i Brugen af de to Sprog, saavel i Læsning som i Tale og Skrift. Dette er et gammelt Stridsspørgsmaal, der har været meget omdebatteret, ikke alene i Lagtinget, men Mand og Mand imellem, og i Pressen. Her har man haft Anledning til at lægge Mærke til, at Sambandspartiet beskylder Selvstyremænd for ikke at være kærlige nok overfor dansk Sprog, ligesom Tilfældet er for Selvstyremændene, der ikke anser Sambandsmænd for at være saa gode Færingar, som de burde. Men her er det jo vanskeligt at blive enige. De Krav, der her fremsættes af Flertallet, er naturlige og fremsættes kun, fordi de er naturlige og af ingen andre Grunde.

A. Samuelsen: Stillingen i denne Sag er for saavel Mindretallet som for Flertallet den samme om igen. I saa Henseende var der ikke ret meget at fremføre. Men da Ordføreren er slaaet ind paa at være fordragelig, saa maa det kun ses paa Baggrund af den Magt, han som Flertallets Ordfører sidder inde med. Den, der er stærk, har jo Raad til at spille fordragelig. Vedrørende Spørgsmaalet om Undervisningsproget vilde han anføre, at det var Sambandspartiet, der i sin Tid udvirkede, at Undervisningsproget blev Bornenes Talesprog.

Undervisningsproget er Færøsk, og det vilde Taleren tillægge Sambandspartiet en stor Del af Æren for. Det er tilladt at benytte Færøsk som Undervisningssprog, men det er ikke forbudt at benytte Dansk. Som Taleren saa paa denne Sag, syntes han at have faaet Indtryk af, at Flertallets Forslag gik ud paa, at det skulde forbydes at benytte Dansk til Undervisningssprog. Ja, man kan jo ikke faa andet ud af det, da Tilladelse til Benyttelse af Færøsk som Undervisningssprog allerede er opnaaet. Mindretallet har ikke stillet noget Forslag, da man gaar ud fra som givet, at intet dansk Ministerium, saaledes som Stillingen er paa Færøerne, vil gennemføre en Ordning, der gør det ulovligt, ja strafbart, at benytte Dansk som Undervisningssprog i Folkeskolen paa Færøerne. Det er for Tiden Mindretallet i Lagtinget, der repræsenterer Flertallet blandt Befolkningen, og Befolkningens Ønske med Hensyn til Undervisningssproget er i nøje Overensstemmelse med Sambandspartiets Principper.

(Sagen overgik til 3. Behandling).

Læreres Kundskab i Færøsk.

(2. Behandling).

Ordføreren (Kallsoy) fremførte og klarlagde Flertallets Stilling i Udvalget. Denne Sag var ogsaa behandlet sidste Aar, men da Ministeriet ikke har fundet tilstrækkelig Grund til at imødekomme Lagtingets Andragende, selv om Ministeriet i det væsentligste er enig med Udvalget, er Sagen atter i Aar rejst i Lagtinget. Sagen blev i Fjor indsendt til Lagtinget af Færøernes Lærereforening, og Lagtinget vedtog den Gang at anmode Regeringen om at udvirke, at Lærere, der ansattes ved Folkeskolen, ogsaa skulde have Ekskensbevis i Færøsk. Dette Ønske fremsattes af forskellige naturlige Grunde. For det første er det færøske Skoler, det drejer sig om, og for det andet skal der, som bekendt, undervises i Færøsk i Skolerne. Men en tredje Grund gør sig ogsaa gældende her, nemlig, at Lærere, der har faaet Uddannelse ved danske Seminarier, har den samme Adgang til at faa Ansættelse ved Folkeskolen som Lærere, der er uddannede fra det færøske Seminarium. Lærere, der har faaet deres Uddannelse andre Steder, har ikke haft Færøsk som Fag, og har derfor heller ikke bestaaet nogen Eksamen i dette Fag, hvori der skal undervises i de færøske Skoler. Man har dog villet sikre saadanne Lærere Adgang til Embeder ved Folkeskolen, naar disse har underkastet sig en Prøve i Færøsk, hvorved det kan konstateres, at Vedkommende har tilstrækkelig Kundskab ogsaa i dette Fag. Skoledirektionen kan naturligvis indvirke en Del ved Ansættelse af Lærere, men træffe nogen afgørende Bestemmelse kan den ikke, og som Forholdene nu er, kan jo en Lærer ansættes ved Folkeskolen, der slet ikke sidder inde med de nødvendige Kundskaber i Færøsk. Derfor fremsættes Flertallets Forslag i Aar i samme Form som i Fjor, idet det kræves, at Lærere, der ansættes ved Folkeskolen, har bestaaet Eksamen ogsaa i færøsk Sprog.

A. Samuelsen fremførte, at Mindretallet stadig holdt paa, at der ikke var nogen Anledning til at kræve Eksamen i Færøsk af Færingar, idet vi som bekendt

alle kan Færøsk, hvorfor det ikke kan være paakrævet, at der er bestaaet Eksamen i netop dette Fag, som Færingar overhovedet kan ganske udmærket. (Overgik til 3. Behandling).

Ferðarúrslit.

I. Klippískamarknaðinum viðvíðjandi.

I summar veitti landsnevndin felagsskrivara Føroya Fiskimannafelags Rasmussen og yvirvakra A. M. Jensen ferðastyrk til at fara við S/S. »Polonia« og víða framsýningina í Barcelona. »Polonia« skuldi leggja at í ymsum høvnum, bæði í Portugal og Spania. Sjálvsagt mundi nevndin, hóast hon ongur treytir legði okkum fyri, hava í huga, at vit á hesari ferð kundu fáa høvi til at siggja eitt og annað forvitnislígt klippískamarknaðinum viðvíðjandi — umframt at siggja framsýningina, har bæði Føroyingar og Norðmenn sýndu fram klippísk. Fylgjandi reglur eru eitt yvirliit yvir tað, sum her var at siggja og benda á hvørja leiðbeinging, hetta kann vera okkum Føroyingum. Hóast yvirvakra og felagsskrivarin vóru saman á ferðini og sá tað, sum var at siggja, stendur tað, sum her verður skrivað, einans fyri rokning felagsskrivara Føroya Fiskimannafelags.

Portugal: Aftaná at vit um morgunin hin 26. juli vóru komnir til Lexioes, royndu vit at hitta hin danska konsulin, og tað eydnaðist væl, tí hann var komin umborð á »Polonia«. Hin danski konsulin her er Portugisari, João Riberio de Faria Mesquita; men bæði hann og serstakliga sonur hansara, sum við var, talaði enskt mál. Teir vóru báðir sera frýntiliggj menn og bjóðu sær til at vísa okkum tað, vit ynsktu at siggja. Í privatlívi konsulsins óku vit so niðan til Oporto, har okkum var víst til hinar stóru klippískaimportararnar, Lind & Couto í Rua do Infante D. Henrique 63 og granna hansara. Har kom ein fulltrúi, ið helst mundi vera Onglingdurur, hann vísti okkum runt um í solubúð og goymslu. Har var Newfoundlandsfiskur frá í ár, bæði smáur og stórir. Hetta var sera lítið saltaður fiskur og neyvnan vaskaður við bust, í alt royggjivur eftir á uggunum, og blóðið lá svart í blóðgeislanum, men hann var væl turrur. Flaktur var hann sum vanligt, tó var ikki farið gjølla um at flekja hann væl oman, tí fleiri vóru flaktir út úr oman fyri háltvort. Hann mundi vera bráður turkaður, tí ikki var hann restur; ið hvussu var ikki nr. 1; men nr. 2 á ógsligari út. Hetta er fiskurin, teimum dárar í Oporto.

Tá vit søgdu, at Føroyingar høvdu hvítrí fisk at bjóða fram, hesin var jú gular á líti, svaraði maðurin bert aftur, at fólkioð her vildi hava hann sovorðan, sum henda. Fiskurin skuldi smakka av fiski og ikki av salti.

Hesin fiskur er í turrum tilstandi ikki so tungur í vektini, sum feroyskur klippískur; men hann er í bæði prísi her enn bæði hin norsk og hin islendski. Síðani sá vit eitt partí av norskur fiski, hann var meira saltður enn hin newfoundlandski, og royggjivur vaskaður úr honum; men okkum tókst ikki, at hann var javngjóður við feroyskan, eftir okkara meining

Forlovelse, Egteskab, verdensberømt Bog, 196 Sider, 1,85. — Dr. M. Fadden, amerikansk Læge: Egteskabeligt Livslykke, 2 store Bind, kun 3 Kr. for begge B. — Dejlige Sae, den unge, dybsunkne Kvindes Testamente, Oplag 40.000, 1,35. — Ford: Hemmeligheden ved at tjene Penge, 1,25. — Sundhedsraa, mange Oplysninger, kun 1,00. — Elvekæjer: Muntre Fortællinger, kun 1 Kr. 25 Øre. — Filmens Æventyr, stort Pragtværk med 125 Kunstfotos, kun 3 1/2 Kr. — Ungdom og Kærlighed, 0,75. Selves Bogforlag, Afd. P. S. D., Odense.

um klippísk, hann var gular á líti. (Men tað týkist at vera ein dygd í Oporto), og hann var ikki væl turrur.

Nú komu vit til hin islendska fiskin, og hann svaraði nærmast tað, vit vildu kalla góðan væl turran fisk; men eisini hann var gular á líti, antin hann nú hevði verið tað heimanfrá, ella hann var gulnaður her.

Síðst sá vit franskan fisk. Hetta var smáur fiskur, nógv saltður og turrur sum træ. Royggjivur var í hesum fiski, og hann tókst at vera ræsttornaður; hetta er biligasti fiskurin í Oporto.

Lind & Couto høvdu ikki islendskan fisk sjálvir, tí teir vísti okkum til náðugvan at siggja hann har; tó handlaðu teir eisini við Íslendingar, og teir høvdu júst frammanundan fingið ein farm »Eros« frá Íslandi; men hann var longu útseldur. Í heila tíkið týkist íslendskur fiskur at vinna fram á marknaðinum í Portugal; men Íslendingar eru eisini ágrýtnir at koma sær inn. Tá vit seinni, hin 8. august, komu til Lissabon og komu á tal við hin danska konsulin har, sum er danskur maður, frættu vit, at tveir Íslendingar stutt síðani høvdu verið har: Helgi Guðmundson, sum situr í Barcelona, og Svein Arnason, sum yvirvrakari er í Íslandi, við teimum ørindum at koma Íslendingum inn á marknaðin har, hvat konsulin helt mundi fara at eydnast væl. — Neytúrvaligt er sjálvsagt, at menn, sum ferðast í flíkum ørindum, duga landsins mál lítleyst.

I Lissabon sá vit eisini klippísk, bæði í goymslu og útsolu, her var bæði norskur og íslendskur fiskur; men feroyskan fisk vistu teir einki um heldur enn í Oporto. Hesin fiskur, vit her sá, sá órvisi út enn í Oporto, hann var tunnur, hvítur og knæsturrur. Maðurin, sum vísti okkum, segði, at her dárði teimum best hin norska fiskin; men hann helt eisini, at íslendskur fiskur var góður og átti soluvónir har, tó var hann ikki so nógv royndur enn. Tann franskí fiskurin, vit sá her, var sama slagioð, sum vit sá í Oporto, »franskí Lavær, smáur ræsttornaður skarpur fiskur. Eisini her var hann í lægri prísi enn norskur og íslendskur.

Teir í Lissabon vildu hava fiskin væl turran, tí teir nyttu ikki íshús til goymslu, sum teir gera í Spania.

(Framhald).

Til frama fyri fiskisalgioð hevur hitt norska skipaða fiskimannafelagið gjørt samtykt um at heita á statsbankarnar at lata felagið fáa til láns ein borðhalds- og ein frystivág, har felagið við sínum álitismonnum kann sýna fram teirra fisk við allar norskar jarnbreytstøðir. Ætlanin er, at fiskurin skal verða sýndur bæði væl tilgjørdur á ymsar háttir í borðhaldsvágunum og ferskur frá frystingarávágnum.

Bøger.

Kærlighed, Forlovelse og Egteskab,

den meget omtalte Bog, som den verdenskendte engelske Forfatter, F. B. Meyer, har skrevet, og som i England er udkommet i en Masse Oplag, foreligger nu paa Dansk. Det er Solves Forlag i Odense, der har sendt den nyttige Bog ud, og Oplaget her er 8000 Eksemplarer. Bogen er forsynet med et smukt trefarvtrykt Omslag efter et engelsk Maleri med Motivet: Du er evig min, og den har fundet meget stor Afsetning allerede. Den faas hos Forlaget i Odense.

Dejlige Sae.

Et af den amerikanske Literaturs ædelste Digte var det, som en ung Synderinde for nogle Aar siden skrev paa Hospitalet i Cincinnati, hvortil hun var bragt efter et Liv i Smuds, Fald og Synd. Kort for sin Død gav hun i Digtet Dejlige Sae Udtryk for sin Sjæls Længsel efter Renhed og Fred, og da hun døde, fulgte en af det store Lands berømte Forfattere hendes Stov til Graven, og han fik Digtet reddet fra Forglemmelse. Da det første Gang offentliggjordes, vakte det en Storm af Opsigt og Opmærksomhed hele Verden over, og det er siden da udsendt i utallige Oplag. Selves Forlag i Odense har bragt Digtet frem paa det danske Sprog, og en Komponist har sat Musik til det. Der er ingen Tvivl om, at dette epokevækkende Digt, der allerede af Forlaget er solgt 40.000 Eksp., vil blive stærkt omtalt alle Steder.

Krig i Palæstina.

Jøder og Arabere i hæftige Kampe. Engelske Krigsskibe til Skuepladsen.

I Jerusalem er udbrudt en bitter og blodig Strid mellem Byens jødiske Beboere og de arabiske Indbyggere — Muhamedanerne.

Aarsagen til Striden er af religiøs Art. Jødernes hellige »Grædemure«, der indtager en betydningsfuld Stilling i den jødiske Kultus, staar i Vejen for en arabisk Moske. For at faa lettere Adgang til denne Moske, har Araberne uden videre gennembrudt Grædemuren, og det er kommet til blodige Sammenstød mellem de to Parter.

England vil møde mellem de stridende Parter.

Den engelske Højkommissær i Palæstina, der som bekendt er britisk Mandatland, har gjort sig store Anstrængelser for at møde mellem Arabere og Jøder.

England har derfor sendt en Bataillon Soldater fra Kairo til Urocentret. Jerusalem er erklæret i Belejringstilstand, og der er indført Censur.

12 amerikanske Studenter dræbt.

Det amerikanske Udenrigsministerium har fra den amerikanske Konsul i Jerusalem modtaget Indberetning om, at 12 amerikansk-jødiske Studenter ved Talmud-Skolen i Hebron er blevet dræbt. Flere Studenter er blevet saaret.

Udenrigsministeren har givet den amerikanske Ambassadør i London Instruks om overfor det britiske Udenrigsministerium at give Udtryk for Haabet om, at den britiske Regering omgaende vil træffe Foranstaltninger til at beskytte amerikansk Liv og Ejendom i Jerusalem.

Kampene vedvarer.

I et Communiqué fra Koloniministeriet angaaende Situationen i Palæstina hedder det, at der hersker Ro i den gamle Bydel af Jerusalem, men at der